

Åsiktsutveckling inom artificiell intelligens och distansutbildning

Proposition 3

SFS

Följebrev

Proposition 3: Åsiktsutveckling inom artificiell intelligens och distansutbildning

Med anledning av att styrelsen har fått två uppdrag av SFSFUM att utveckla SFS åsikter inom två ämnen föreslår därför styrelsen tillägg i SFS åsiktsprogram. Utvecklingsarbetet har pågått under hela verksamhetsåret och har föranletts av diskussion i styrelsen, utredningsarbete och förankring med studentkårerna. Styrelsen har haft som ambition att få in så mycket inspel till arbetet som möjligt, varpå det har förankrats med medlemskårerna på de digitala medlemsmötena den 15 november 2023, 12 december 2023, 16 januari 2024 och under medlemsmötet i Ultuna 30-31 januari 2024.

Styrelsen har valt att inte föreslå några andra förändringar i åsiktsprogrammet utöver dessa två områden med anledning av att en omfattande revidering av SFS åsiktsdokument gjordes föregående verksamhetsår och antogs vid SFSFUM 2023. När det nya åsiktsprogrammet antogs tillkom även en princip i dokumentet om att det ska revideras var tredje år. För att undvika ryckighet och främja kontinuitet i SFS åsikter har styrelsen därför avgränsat sig i att endast göra förändringar i åsiktsprogrammet enligt de uppdrag som har givits av SFSFUM.

Avseende artificiell intelligens i högre utbildning

På SFSFUM 2023 beslutades det att SFS skulle bilda en faktabaserad åsikt kring artificiell intelligens roll inom högre utbildning. Detta med bakgrunden att artificiell intelligens, AI, utvecklas snabbt och diskuteras alltmer frekvent inom högre utbildning. Vidare gjordes bedömningen att det är viktigt att SFS är tidiga med att lyfta frågan för att kunna agera proaktivt och få momentum i debatten. Efter att ha bevakat frågan under året har styrelsen landat i följande förslag.

Förslaget grundar sig i en syn på AI som ett led i en ständig teknikutveckling, och att vi bör förhålla oss till AI som med mycket annan teknik; som något som medför både möjligheter och risker. Såväl studenterna som lärosätena måste ges kunskaper för att kunna anamma tekniken, samtidigt som de akademiska värden SFS alltid värnar om ska bevaras.

Avseende distansutbildning

Vid SFSFUM 2023 fick SFS styrelse i uppdrag att utveckla SFS åsikter om distansutbildning. Detta har att göra med att en av fem studenter idag är registrerade på en distansutbildning. Hittills har den nationella studentkårsrörelsen saknat ett underlag till hur vi ska hantera dessa frågor och då vi kan förvänta oss mer distansutbildningar i framtiden behöver SFS ha ett underlag för att kunna stödja sina medlemmar i frågor rörande just distansutbildningar samt hur det behåller en likvärdig kvalitet som campusbaserade utbildningar.

Styrelsen har valt att göra tillägg i åsiktsprogrammet som baserar sig på tre övergripande teman vilket har varit 1) kvalitet och högskolepedagogik, 2) studentinflytande och 3) rättssäkerhet kopplat till tydlighet om utbildningen är baserad på campus eller distans. Styrelsen har aktivt valt att försöka integrera åsikterna om distansutbildning och inte skapa ett separat spår där distansutbildning ska behandlas med andra principer än resterande utbildning i högskolan.

När det kommer till distansutbildningens kvalitet och högskolepedagogik föreslår styrelsen två tillägg. Det första är att tydliggöra att undervisningsformer och högskolepedagogik bör anpassas efter var utbildningen är förlagd samt att distans- och campusförlagd utbildning bör hålla samma kvalitet. Det andra tillägget handlar om att eftersom kvalitetsarbetet stärker utveckling av utbildning, ska detta ske oavsett om det är campus- eller distansförlagd utbildning. Båda tilläggen är främst för att tydliggöra SFS åsikter, trots att det bör ses som en självklarhet att utbildning ska hålla samma kvalitet oavsett om den är campus- eller distansförlagd.

Gällande studentinflytande har styrelsen föreslagit att lägga till ett stycke som betonar vikten av att inkludera studenter på distansutbildning i lärosätenas olika organ där studentrepresentanter ingår. Styrelsen utgår i detta förslag från att distansstudenter har en barriär för medverkan eftersom möten på lärosäten ibland kan förutsätta fysisk närvaro eller att trots att det är hybridmöte så beaktas inte distansdeltagande i tillräcklig utsträckning.

För tilläggen avseende rättssäkerhet och frågan om campus kontra distans föreslår styrelsen tillägg på två ställen i åsiktsprogrammet. Det första avser ett förtydligande kring att en utbildning ska genomföras på det sätt den annonseras. En utbildning som annonseras som en campusutbildning ska också vara det. Detta för att skapa en tydlighet för presumtiva studenter att de får den utbildning de sökt till och förväntar sig.

Det andra tillägget är ett tydligare ställningstagande från SFS att en campusförlagd utbildning huvudsakligen ska bedrivas på campus. Även detta för att skapa en tydlighet gentemot presumtiva och existerande studenter att utbildningsformen som annonseras är den som kommer bedrivas.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår fullmäktige

att i SFS Åsiktsprogram 3. En högkvalitativ utbildning lägga till en underrubrik Artificiell intelligens i högre utbildning samt följande text:

“I och med den snabba utvecklingen av artificiell intelligens (AI) måste lärosätena anamma en användning av AI som är framåtsträvande och hållbar.

Utbildning av universitets- och högskolelärare i AI är avgörande, och de bör utrustas med kunskaper och verktyg för att kunna navigera i denna nya teknik på ett ändamålsenligt sätt.

SFS ska verka för att AI ska användas på ett sätt som förbättrar högre utbildning. Lärosätena ska inte dra sig för att effektivisera verksamheten med hjälp av AI givet att det inte påverkar utbildningen eller forskningen negativt. AI inte ska användas för att ersätta viktiga mänskliga interaktioner och ett kritiskt förhållningssätt ska värnas.

SFS vision är att se en högre utbildning där AI tjänar alla studenter och där integritet, inkludering, samt innovation är hörnstenarna i denna digitala utveckling.”

att i SFS Åsiktsprogram 3.2 Förutsättningar att inleda högre utbildning underrubrik Breddad rekrytering och breddat deltagande andra stycket, efter andra meningen lägga till “Det är bland annat viktigt att en utbildning som annonseras som campusförlagd också ska vara det, detsamma gäller utbildningar som annonseras som distansutbildningar. Detta för att ge tydlighet till presumtiva studenter.”

att i SFS Åsiktsprogram 3.5 Studentens lärande i centrum andra stycket, efter första meningen lägga till: “Undervisningsformer och högskolepedagogik bör även anpassas efter om utbildningen är campus- eller distansförlagd. Utbildningen behöver hålla samma kvalitet oavsett var utbildningen genomförs.”

att i SFS Åsiktsprogram 3.6 Kvalitetssäkring mening “Genom kvalitetsarbetet ska dels en hög lägsta nivå garanteras men främst ska kvalitetsarbetet stärka utvecklingen av utbildningens innehåll och genomförande” lägga till “oavsett om utbildningen är campus- eller distansförlagd.”

att i SFS Åsiktsprogram 3.6 Kvalitetssäkring underrubrik Hinder för studenter att delta i kvalitetsarbetet lägga till ett nytt stycke “En stor del av landets studenter studerar på distans. En barriär för medverkan kan vara att inte kunna delta fysiskt på plats vid sammanträden på lärosätet. Därför ska studentinflytande på distans vara i lärosätenas medvetenhet och även beaktas i planeringen av verksamheten.”

att i SFS Åsiktsprogram 3.7 Lärandemiljöer tredje stycket i sjätte meningen ändra **från** “En utbildning som utges för att vara campusförlagd bör därför ha undervisningen på plats på campus.” **till** “En campusförlagd utbildning ska huvudsakligen ha undervisningen på campus.”

att i SFS Åsiktsprogram 3.7 Lärandemiljöer tredje stycket i sjunde meningen ändra **från** “Digitala inlag kan användas som komplement men bör inte ersätta

campusundervisningen.” **till** “Digitala inslag kan användas som komplement men ska inte ersätta campusundervisningen.”